

MEDLEMSRAPPORTERING FOR Norsk Folkehjelp

For 2018

*”En av IEHs styrker er
flerpartssamarbeidet.”*

Til lesere av rapporten

En av IEHs styrker er flerpartssamarbeidet. Her spiller medlemsorganisasjonene en viktig rolle ved å bidra med spisskompetanse og ressurser, ved å være pådrivere i rettighetsarbeid og politisk påvirkning, og ved å bidra til å styrke oppslutningen om etisk handel. I tillegg er organisasjonene forpliktet til å stille etiske krav i egne innkjøp.

Organisasjonene i IEH er ulike og har dermed også ulikt fokus. For eksempel er arbeidstakerorganisasjoners viktigste mål å styrke fagforeninger og arbeidstakeres rettigheter, og i IEH kan de dele sin kompetanse om dette viktige temaet med andre medlemmer. Frivillige organisasjoner har verdifull kunnskap om lokale forhold i produsentland, de har lokale samarbeidspartnere, og de kan gjennomføre kampanjer for å skape bred oppmerksomhet. Arbeidsgiver- og interesseorganisasjoner kan ta tak i problemstillinger medlemmene har felles og slik initiere prosjekter på vegne av mange IEH-bedrifter.

Denne rapporteringsmalen er laget slik at den skal kunne brukes av alle organisasjoner som er medlemmer i IEH. Den enkelte organisasjons rolle og fokus vil bestemme hvor detaljert de enkelte spørsmål kan besvares.

Heidi Furustøl
Daglig leder IEH

Forord fra:

NNorsk Folkehjelp har vært medlem av Initiativ for Etisk Handel (IEH) siden 2002. Som fagbevegelsens humanitære solidaritetsorganisasjon er arbeidet vårt tuftet på samhold, solidaritet og menneskeverd. Med dette som utgangspunkt kjenner vi sterk forpliktelse til å oppfylle kravene til etisk handel, med særlig vekt på arbeidstakerrettigheter og respekt for menneskerettighetene.

Norsk Folkehjelps styre vedtok overordnede etiske standarder for innkjøp, investeringer og innsamling av midler i mai 2013. De blir løpende vurdert for oppdateringer og gjelder for hele organisasjonen vår, leverandører, de som forvalter våre investeringer, de vi tar i mot gaver fra og forretningspartnere. Standardene omfatter arbeids- og miljøkrav, samt andre krav som er i samsvar med bestemmelser i internasjonale konvensjoner og instrumenter, som for eksempel FN og ILO sine kjernekonvensjoner.

Samfunnsansvar handler om mer enn ord og omdømme - for Norsk Folkehjelp betyr dette å vise solidaritet, respektere likeverdet blant mennesker og vise rettferdighet i alle praktiske handlinger eller prosjekter vi deltar i. Det å ha rutiner og systemer på plass løser ikke alle utfordringer – og rutine kun for å unngå omdømmetap løser ikke en mer varig endring. Kontinuerlig fokus på forbedringsarbeid, anledning, læring og støtte til endring der hvor ting ikke fungerer tilfredsstillende, eller endring av egen praksis dersom det er kilden, er noen virkemidler som benyttes for å oppnå varige endringer. Dette gjøres gjennom oftest med positiv kommunikasjon, omforente handlingspunkter og likeverdig dialog rundt hvordan alle parter kan bidra i løsningene.

NF fortsetter sitt arbeide med intern kompetansebygging, men bidrar mest av alt gjennom praktiske handlinger i det daglige hvor vi kartlegger risiko, arbeider med utfordringer som likeverdige parter og finner varige løsninger når det er behov. Dette gjelder for leverandører, partnere og andre forhold hvor vi finner det nødvendig.

Om organisasjonen

Organisasjonsnavn:

Norsk Folkehjelp

Type organisasjon:

Humanitær solidaritetsorganisasjon

Beskrivelse av organisasjonen:

Norsk Folkehjelp er fagbevegelsens humanitære solidaritetsorganisasjon. Vi jobber med internasjonalt utviklingsarbeid, humanitær minerydding, kriseforebyggende trening og begrenset nødhjelp til lokasjoner vi befinner oss. I Norge er fokusområder sanitet og redningstjeneste, solidaritets- og påvirkningsarbeid bl.a. med fokus på integrerings- og asylspørsmål. Norsk Folkehjelp har til enhver tid rundt 100 lag med ca. 13.000 medlemmer i Norge i tillegg til kollektive medlemmer under LO, og vi arbeider med ulike prosjekter i 39 land over hele verden under parolen "Solidaritet i praksis".

Organisasjonens størrelse:

Antall ansatte:

2,2

Omsetning (NOK):

1 000 000 000

Land som omfattes av prioriterte programmer/prosjekter:

Norsk Folkehjelp (NF) er til enhver tid tilstede i nærmere 40 land. I et flertall av disse støtter vi partnerorganisasjoner i deres arbeid med rettighetsbaserte prosjekter knyttet til f.eks. landrettigheter, ressursfordeling eller rettigheter i forbindelse med investeringer i land og naturressurser. Det legges spesiell vekt på rett og mulighet til organisering og politisk deltakelse, og NF tar i den forbindelse opp brudd på menneskerettigheter.

I andre deler av våre landprogram jobber vi for å kartlegge leverandører og produkter benyttet i våre prosjekter relatert til rydding av miner og klasebomber. Det fokuseres på leverandører av konkrete varer/tjenester for risiko mot brudd på konvensjoner og retningslinjer i forbindelse med innkjøp basert på våre vedtatte etiske standarder. Videre tar NF opp ansvarlige investeringer og aktivt eierskap i politiske forslag i Norge. NF har også vedtatt egen retningslinje for antikorrupsjon til bruk i programmene og mot partnere vi samarbeider med, og har en definert varslingsrutine etablert for eventuelle brudd på våre retningslinjer.

Kontaktinformasjon for rapporten:

Kontaktperson: Ivar Aamodt

Tittel: Logistikk controller

Epost: ivara@npaid.org

Telefon: 95057740

Innmeldingsår i IEH:

2002

Forankring i organisasjonen

Beskriv hvordan etisk handel er forankret i organisasjonen:

Navn og stilling på øverste leder med etisk handel som en del av sitt hovedansvar:

Henriette Killi Westhrin, generalsekretær

Strategier og langtidsplaner som omhandler etisk handel:

- Norsk Folkehjelps etiske standarder for innkjøp, investering og innsamling av midler
- Internasjonal strategi 2015-2019 (rettighetsbasert fokus)

Annet

NF Retningslinjer for innkjøp

Beskriv hva organisasjonen gjør for å kommunisere internt fokuset og innsatsen som følger av medlemskapet i IEH:

NF etiske standarder er tema i opplæring av ansatte som arbeider med anskaffelser og del av både erpersonlig treninge eller mer generelle seminarer med eksempler på hva hvordan dette skal følges opp. Dette gjøres ved at vi presenterer rammeverket og diskuterer hensikt med praktiske eksempler for hvordan det er mulig å følge opp. For å hjelpe lokale ressurser har NF identifisert noen typiske produkt- og tjenesteområder vi ønsker at ansatte skal følge med på basert på risiko for brudd. I tillegg har vikkommunisert til landprogram om eget ansvar i vurdering av risiko.

NF gir råd til partnere vi arbeider sammen med om rettighetsbaserte prosjekter, hvor våre ansatte bidrar med innspill rundt emner som landrettigheter, rett til organisering, miljø, korrupsjon og mer.

Andre deler av organisasjonen introduseres til etiske standarder og får veiledning til å vurdere risiko ved sporadiske innkjøp.

Prioriterte aktiviteter/mål i rapporteringsåret

Aktiviteter:	Status/framdrift
Arbeidsgruppe følge kurs om risiko- og aktsomhetsvurdering	To rådgivere med på IEH-kurset om risiko- og aktsomhetsvurdering
Tilpasse interne administrative systemer for oppfølging av leverandører og dokumentasjon	Under utarbeidelse
Deltagelse i interne seminar for landdirektører og prosjektleder med mål om økt kunnskap og forankring	Ikke fullt gjennomført, men etiske mål del av andre globale seminarer for støttefunksjoner
Lage en plan for interninformasjon for administrasjon, lokallag og landprogram	Elementer i planen diskutert og er under implementering, men noe forsinket

Prioriterte aktiviteter/mål for kommende rapporteringsår

Aktiviteter:

Bidra til et medlemsmøte i IEH om FNs veiledende prinsipper og næringslivets ansvar på konfliktområder

Publisere en rapport om Oljefondets investeringer i porteføljeselskaper i konfliktområder

Gjennomføre dialogmøter med norske aktører som har investeringer i porteføljeselskaper på okkupert område

Ferdigstille rutiner og rammeverk inkl. risikoverktøy - hvordan følge opp og i hvilket system

“Samfunnsansvar handler om mer enn ord og omdømme - det handler om solidaritet, likeverd og rettferdig behandling”

Photo: Flickr, ILO Better Work Programme

1. Styrking av rettigheter og oppslutning om etisk handel

Photo: Shutterstock

Styrking av arbeidstakeres rettigheter, menneskerettigheter, miljø og antikorrupsjon

Har organisasjonen i rapporteringsåret jobbet for å styrke arbeidstakeres rettigheter, menneskerettigheter, miljøhensyn eller antikorrupsjon utenfor Norge?

Ja

Hvis ja, beskriv kortfattet de viktigste prosjekter/programmer/tiltak:

Prosjekt/program/tiltak	Beskrivelse	Etiske krav som omfattes
NORFUND-oppfølging	Møter mellom NF, LAG, SUM, KN med NORFUND om manglende aktsomhet i programmet i Honduras og Guatemala. Møte NORFUND og SCATEC Solar med NF og honduranske partnere (MADJ og COPA) om manglende aktsomhet i Honduras-prosjekt. Informasjonsmøter om det samme i Bergen med El og IT og med RAFTO	☐ Tvangsarbeid ☐ Fagorg. og kollektive forhandling. ☐ Barnearbeid ☐ Diskriminering ☒ Brutal behandling ☐ Helse, miljø og sikkerhet ☐ Lønn ☐ Arbeidstid ☐ Regulære ansettelses ☒ Marginaliserte befolkningsgrupp. ☒ Miljø ☐ Korrupsjon
Robertson Winery, Vinmonopolet og CSAAWU i Sør-Afrika	Støtte til fagforeningen CSAAWU og deres krav overfor Robertson Winery og andre vingårder i Sør-Afrika. Samarbeid med Fellesforbundet om krav overfor Vinmonopolet - som tar inn vin fra Robertson. CSAAWU på møter i Norge og Sverige om saken	☒ Fagorg. og kollektive forhandling. ☒ Diskriminering ☒ Brutal behandling ☒ Helse, miljø og sikkerhet ☒ Lønn ☒ Arbeidstid ☒ Marginaliserte befolkningsgrupp. ☒ Miljø
Dialog med finansaktører om investeringer i porteføljeselskaper med virksomhet på okkupert palestinsk område	I 2018 har Norsk Folkehjelp, sammen med Fagforbundet, hatt dialog med Norges Bank Investment Management og DNB. Vi har også bistått partnere i Norge med informasjon om ulike finansaktørers beholdninger.	☒ Diskriminering ☒ Brutal behandling ☒ Marginaliserte befolkningsgrupp.

Styrke oppslutningen om etisk handel

Har organisasjonen i rapporteringsåret gjort tiltak for å styrke oppslutningen om etisk handel:

Ja

Hvis ja, beskriv kortfattet de viktigste tiltakene:

Tiltak	Beskrivelse
Få flere norske kommuner til å ta hensyn til folkeretten og menneskerettigheter i sin innkjøps- og investeringspraksis.	Norsk Folkehjelp, sammen med Fagforbundet, har bistått partnere som har ønsket bistand med å få på plass kommunale vedtak på innkjøps- og investeringspraksis. Som følge av dette, ble Bergens kommunale pensjonskasse oppfordret av bystyre i Bergen om å opprette og publisere en eksklusjonsliste.
Sikre norske støtte til FNs høykommissær for menneskerettigheters arbeid med å opprette en database av selskaper med virksomhet på det okkuperte palestinske området.	Norsk Folkehjelp, sammen med Fagforbundet, har hatt møter med stortingsrepresentanter og Utenriksdepartementet for å få støtte til databasen. Viktigheten av å unngå forretningsforbindelser med selskaper med virksomhet på okkupert palestinsk område ble belyst i en kronikk i Dagens Næringsliv i mai.

Deling av kompetanse og erfaringer

Har organisasjonen i rapporteringsåret delt kunnskap om eller erfaringer med etisk handel med bedrifter eller andre organisasjoner?

Ja

Hvis ja, gi en nærmere beskrivelse

Gjennom IEH møter og samarbeidsprosjekter som beskrevet over

2. Oppfølging av leverandører og samarbeidspartnere

Forankring av etiske krav hos leverandører og samarbeidspartnere

Oppgi en nettadresse til organisasjonens retningslinjer for etisk handel, eller legg dem ved:

<https://www.folkehjelp.no/Om-oss/Etikk/Etiske-standarder>

Beskriv hvordan kravene i retningslinjene blir formidlet til organisasjonens leverandører og samarbeidspartnere:

Vi inkluderer våre etiske standarder i større anbud med skriftlig aksept hvor det er rimelig å forvente at leverandører har forståelse og oversikt over eget arbeid og underleverandører. Fokus på forhold som korrupsjon og miljø med definerte retningslinjer og varslingskanaler rundt samarbeidsforholdet med både partnere, leverandører og egne ansatte.

Markedsavdeling sjekker bakgrunn og motivasjon før aksept av donasjoner eller sponsorkontrakter dersom det er sannsynlighet for brudd på våre standarder eller andre uetiske forhold hos donor.

Screening av nye leverandører og samarbeidspartnere

Beskriv hvordan organisasjonen innlemmer hensynet til etisk handel når nye leverandører og samarbeidspartnere velges:

Alle større leverandører har krav til å fylle i NF leverandørskjema, hvor referanse til våre etiske retningslinjer, og vår tilgang til å foreta uanmeldt revisjon eller la eksterne interessenter foreta dette på våre vegne, er beskrevet.

Markedsavdelingen har innført kontroll med alle donasjoner eller samarbeidsavtaler over kr. 10.000, og fondsmegler er gjort kjent med krav til forvaltning av NFs frie midler.

Mer formalisert kartlegging av nye donorer og partnere til våre prosjekter for å vurdere risiko og forbedringspotensialer med NF partnerskap.

Oversikt over eksisterende leverandørkjede

Beskriv hva organisasjonen har gjort for å kartlegge risiko for brudd på retningslinjene for etisk handel til de viktigste varer og tjenester som kjøpes inn?

Mye av våre løpende innkjøp gjøres lokalt og er små i omfang. Med veldig ulike leverandører for dette legges det vekt på å sikre mot risiko i følgende prioriterte leveranseområder:

- Tekstil-, beskyttelses- og arbeidsuniform artikler,
- Profileringsartikler,
- Vakt-, rengjørings- og vedlikeholdstjenester,
- Trykk- og distribusjonstjenester,
- Lokale konstruksjons- og byggetjenester,
- Hotell- og konferanseleveranser
- Lokalt vurderte risikoleverandører i enheter utfra etiske standarder.

Innen disse områder skal det normalt sjekkes for arbeidsforhold, tarifflønn/avtaler og andre forhold i leveransekjeden via leverandørskjema og opplysning om hvilke etiske standarder de følger i forespørsler mv.

I tillegg gjør vårt prosjektarbeide at vi har fokus på norske investeringer og handelsrelasjoner i utlandet med tanke på bl.a. land- og ressursrettigheter.

Hvis kartlagt, beskriv de viktigste utfordringene som er identifisert. Beskriv spesielt:

Hvilke produsentland som anses å være knyttet til høyest risiko:

Kina, Cambodia, Laos, Myanmar, Vietnam, Thailand, Tyrkia, Zimbabwe, Kenya, Sør-Afrika og India. Til en viss grad nå fokus på latin-amerikanske leverandører rundt Colombia/Ecuador.

Hvilke etiske krav som er mest utsatt for brudd:

HMS, lønn/arbeidstid, barnarbeid, organisering- og forhandlingsrett, korrupsjon og inhumane arbeidsforhold.

Tiltak for å redusere risiko og oppnå forbedringer

Beskriv hvilke tiltak organisasjonen har gjennomført for å redusere risikoen for brudd på retningslinjene for etisk handel og bidra til forbedringer:

- Intern kompetansebygging av ansatte involvert i innkjøp og prosjektilplementering
- Innlemmelse av etiske standarder i større anbud, kontrakter og avtaler
- Bevisstgjøring av ansatte og leverandører involvert i investerings- og markedsarbeidet

Kontakt:

Norsk Folkehjelp

Ivar Aamodt

ivara@npaid.org

95057740